

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Departament Nadzoru i Kontroli
DNK.WK.1741.7.2023
Warszawa, 05 września 2023 r.

Informacja o wynikach kontroli doraźnej realizacji zadania publicznego pt. *Stołeczni harcerze dla uchodźców z Ukrainy*

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów (dalej: KPRM albo Zleceniodawca) przeprowadziła kontrolę doraźną realizacji zadania publicznego pt. *Stołeczni harcerze dla uchodźców z Ukrainy* (dalej: zadanie publiczne albo zadanie). Podstawę kontroli stanowił § 7 umowy nr 449/BPRM/22 z 11 kwietnia 2022 r. (dalej: umowa) zawartej pomiędzy KPRM a Chorągwią Stołeczną Związku Harcerstwa Polskiego (dalej: Stowarzyszenie, Zleceniobiorca albo Chorągiew). Celem kontroli była ocena prawidłowości finansowych aspektów realizacji umowy.

Podstawa prawna

Art. 17 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o *działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*¹ w związku z § 7 umowy. Zadanie zlecono w trybie art. 11b tej ustawy.

[Podsumowanie ustaleń]

Stowarzyszenie rozliczyło zadanie publiczne nieprawidłowo. Z przedstawionej w sprawozdaniu z wykonania zadania publicznego (dalej: sprawozdanie) kwoty 480 000 zł (100% udzielonej dotacji), Zleceniobiorca wydatkował niezgodnie z umową 288 856,56 zł (60%), w tym:

- a) 288 365,69 zł – to wydatki poniesione z innych rachunków niż rachunek wskazany do obsługi dotacji (naruszenie § 3 ust. 4 umowy), z czego:
 - 47 343,59 zł – z konta wskazanego do obsługi dotacji zrefundowano wydatki opłacone z innych rachunków przypisanych do Chorągwi bądź jednostek terenowych, tj. hufców;
 - 55 763,50 zł – sfinansowano wydatki w ramach zadania publicznego z rachunku głównego Chorągwi², po uprzednim przekazaniu „zaliczki” w wysokości 150 000 zł z konta wskazanego w umowie do obsługi dotacji;
 - 185 258,60 zł – wydatki poniesione z innych rachunków (nierefundowane ani niezaliczkowane z konta wskazanego w umowie do obsługi dotacji).
- b) 490,87 zł – to wydatek niezawidencjonowany w księgach rachunkowych i niepotwierdzony dowodem księgowym, co stanowi naruszenie § 5 ust. 1 umowy.

Ponadto w ramach wspomnianych wydatków stwierdzono inne nieprawidłowości dotyczące naruszenia postanowień umowy. Najistotniejszą z nich było wydatkowanie środków przed albo po terminie ich ponoszenia określonym w umowie bądź na czynności, które odbywały się po terminie realizacji zadania, co było niezgodne z § 2 ust. 1 i 2 umowy, a także dokonywanie wydatków niezwiązanych z realizowanym zadaniem, co stanowiło naruszenie § 2 ust. 4 umowy.

Stowarzyszenie zwróciło na konto KPRM nieprawidłową kwotę 1 611,01 zł³, po blisko roku od upływu terminu wydatkowania środków w ramach zadania, co stanowi naruszenie § 9 ust. 2 umowy. Ponadto kwota ta nie wynikała z ewidencji księgowej.

Wskazany w umowie do obsługi dotacji rachunek bankowy Stowarzyszenie wykorzystywało do rozliczeń innych projektów oraz ponosiło wydatki z innych rachunków w ramach zadania publicznego. Zatem nie można przyjąć, że Zleceniobiorca wyodrębnił rachunek bankowy do obsługi dotacji, do czego zobowiązał się w § 3 ust. 4 umowy. Na dzień 11 kwietnia 2022 r.⁴ stan rachunku wskazanego w umowie wynosił 75 000 zł, a z przekazanej kwoty dotacji (480 000 zł) jedynie 191 143,44 zł (40%) było wydatkowanych z rachunku bankowego wskazanego w umowie do obsługi zadania⁵.

Dokumentacja finansowo-księgowa została wyodrębniona. Zleceniobiorca przedstawił do kontroli komplet dokumentów finansowo-księgowych rozliczonych w sprawozdaniu (342 dowody księgowe), z wyjątkiem przypadku braku potwierdzenia zapłaty na kwotę 100 zł. Ponadto jednego wydatku nie ujęto w ewidencji księgowej i nie potwierdzono dowodem księgowym (kwota 490,87 zł).

¹ Dz.U. z 2023 r. poz. 571.

² Rachunek bankowy nr 91 1140 1010 0000 5424 7800 1001.

³ 1 396,20 zł wraz z odsetkami 214,81 zł

⁴ Data podpisania umowy przez KPRM 8 kwietnia 2022 r., a przez Chorągiew 11 kwietnia 2022 r.

⁵ 288 365,69 zł z innych rachunków oraz 490,87 zł wydatek niezawidencjonowany w księgach rachunkowych i niepotwierdzony dowodem księgowym.

Spśród 342 zbadanych dowodów księgowych zasadnicza większość (306 dowodów, tj. 89%) była prawidłowa i spełniała wymogi art. 21 ustawy z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości*⁶. Księgując zdarzenia Zleceniobiorca przestrzegał nadrzędnych zasad rachunkowości, tj. zasady memoriału oraz współmierności przychodów i kosztów. Stowarzyszenie nie zawsze przestrzegało własnych zasad kontroli finansowej dotyczących przeprowadzenia kontroli merytorycznej i autoryzacji wydatku 30 z 75 (40%) dowodów księgowych oraz potwierdzenia weryfikacji wydatku przed jego realizacją (jednostkowy przypadek).

[Opis zadania publicznego i termin złożenia sprawozdania rocznego z wykonania zadania]

1. Prezes Rady Ministrów przyznał w 2022 r.⁷ KPRM z ogólnej rezerwy budżetowej państwa kwotę 9 894 134,60 zł z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego, którego celem było zmniejszanie skutków kryzysu humanitarnego spowodowanego masowym napływem do Polski uchodźców z Ukrainy i wsparcie działań organizacji zmierzających do efektywnego udzielania pomocy osobom i rodzinom potrzebującym, a także koordynacja wsparcia w tym zakresie – etap I. W wyniku podziału rezerwy ogólnej Stowarzyszenie otrzymało z KPRM środki w kwocie 480 000 zł z przeznaczeniem na realizację zadania w okresie od 11 kwietnia do 30 czerwca 2022 r. i terminem ponoszenia wydatków do 14 lipca 2022 r.

2. Zgodnie z ofertą realizacji zadania publicznego (dalej: oferta), Stowarzyszenie miało udzielać wszechstronnej pomocy uchodźcom z Ukrainy. Zakładane wymierne rezultaty zadania to:

- a) organizacja ośrodków punktów pomocowych w poszczególnych powiatach i dzielnicach Warszawy i w powiatach około warszawskich – 21 centrów zarządzania pomocą, do obsługi których przydzielono 500 pełnoletnich wolontariuszy,
- b) organizacja punktów pomocy harcerskiej na dworcu Centralnym w Warszawie, do obsługi których przydzielono 1 000 wolontariuszy,
- c) organizacja zbiórek i transport darów – założono przeprowadzenie 20 ciągłych zbiórek,
- d) organizacja minimum 5 punktów nauki języka polskiego,
- e) organizacja minimum 10 miejsc integracji między dziećmi ukraińskimi i polskimi,
- f) przekazywanie ulotek informacyjnych – 20 000 szt.

3. Przewidziana na realizację zadania kwota 480 000 zł⁸ w całości pochodziła z dotacji KPRM (w umowie nie przewidziano kosztów administracyjnych, wkładu osobowego, rzeczowego czy finansowego). Zleceniobiorca zadeklarował, że wykorzysta własne zasoby sprzętowe i lokalowe, z tym że wkład rzeczowy nie został wyceniony i wpisany w kalkulacji przewidywanych kosztów w ofercie. W dniu 17 czerwca 2022 r. budżet zadania został zaktualizowany⁹ (aktualizacja nie miała wpływu na całkowitą wartość zadania) – kwota 90 000 zł została przesunięta z poz. I.2.3 do 3 innych pozycji oferty: I.1.1, I.2.5 oraz I.2.7, tj. koszty merytoryczne obejmowały:

- I.1.1 *Sprzęt noclegowy, w tym namioty, łóżka, materace i inne noclegowe* – pierwotna kwota 160 000 zł, po zmianie 190 000 zł,
- I.1.2 *Sprzęt prądowórczy i oświetleniowy* – kwota 15 000 zł,
- I.2.3 *Sprzęt gastronomiczny do przygotowywania posiłków* – pierwotna kwota 150 000 zł, po zmianie 60 000 zł,
- I.2.4 *Koszty transportu wolontariuszy, sprzętu i darów (paliwo do samochodów własnych, delegacje wolontariuszy)* – kwota 50 000 zł,
- I.2.5 *Koszty wyżywienia dla wolontariuszy* – pierwotna kwota 40 000 zł, po zmianie 70 000 zł,
- I.2.5b *Ulotki informacyjne* – kwota 5 000 zł,
- I.2.6 *Artykuły (w tym sprzęt animacyjny), materiały niezbędne do realizacji programu w punktach integracji i nauki języka* – kwota 30 000 zł,
- I.2.7 *Odzież wierzchnia dla wolontariuszy, w tym kamizelki oraz środki osobistego zabezpieczenia covid* – pierwotna kwota 30 000 zł, po zmianie 60 000 zł.

24 maja 2022 r. Stowarzyszenie wystąpiło z wnioskiem o akceptację aktualizacji budżetu zadania¹⁰, tj. przesunięcie kwoty 90 000 zł pomiędzy pozycjami oferty. Wobec wyrażonej przez Szefa KPRM 17 czerwca 2022 r. zgody na wprowadzenie zmian, oferta stanowiąca załącznik nr 2 do umowy w punkcie V.A *Zestawienie kosztów realizacji zadania* otrzymała nowe brzmienie. Niemniej w ramach 2 pozycji wydatki poniesione przed 17 czerwca 2022 r. przekroczyły założony limit: w poz. *I.1.1 Sprzęt noclegowy w tym namioty, łóżka, materace i inne noclegowe* w pierwotnej ofercie było 160 000 zł, a wydatkowano 175 926,90 zł, natomiast w poz. *I.2.5 Koszty wyżywienia dla wolontariuszy* w pierwotnej ofercie było 40 000 zł, a wydatkowano 43 108,73 zł. Z tym, że wydatki z poz. *I.1.1* na łączną kwotę 19 012,98 zł¹¹ oraz z poz. *I.2.5* na łączną kwotę 23 108,73 zł¹² zostały poniesione przed 17 czerwca 2022 r. ze środków zgromadzonych na innych rachunkach bankowy niż ten wskazany w umowie na potrzeby zadania.

⁶ Dz.U. z 2023 r. poz. 120 ze zm., dalej: ustawa *o rachunkowości*.

⁷ Zarządzenie nr 64 Prezesa Rady Ministrów z 21 marca 2022 r. w sprawie przyznania Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, z ogólnej rezerwy budżetowej, środków finansowych, z przeznaczeniem na realizację zadania publicznego, którego celem jest zmniejszanie skutków kryzysu humanitarnego spowodowanego masowym napływem do Polski uchodźców z Ukrainy i wsparcie działań organizacji zmierzających do efektywnego udzielania pomocy osobom i rodzinom potrzebującym, a także koordynacja wsparcia w tym zakresie – etap I.

⁸ Wartość zgodna z § 3 ust. 6 umowy.

⁹ Na mocy wyrażonej zgody przez Szefa KPRM, pismo znak BPRM.RO.5031.119.15.2022.PK(15).

¹⁰ Pismo L.dz. 56/2022/W przesłane do KPRM przy mailu z 22 maja 2022 r.

¹¹ Poz.: 39, 42, 285 (dotyczy kwoty 1079,82 zł), 58, 59, 62, 16, 27, 28, 60, 328, 343, 318, 320, 321, 325, 326, 329, 330, 331.

¹² Poz.: 76, 94, 98, 137, 138, 139, 140, 141, 75, 77, 79, 80, 93, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 95, 109, 111, 112, 121, 122, 133, 134, 135, 136, 145, 146.

4. Sprawozdanie złożono 1 sierpnia 2022 r., tj. w terminie określonym w § 8 ust. 3 umowy¹³. Stowarzyszenie poinformowało o zrealizowaniu zadania i osiągnięciu zakładanych rezultatów.

[Rozliczenie kosztów zadania]

5. Zleceniobiorca w sprawozdaniu rozliczył wydatki w łącznej kwocie 480 000 zł, tj. 100% udzielonej dotacji. Rozliczenia dokonano jednak w sposób nieprawidłowy z uwagi na:

- 1) po pierwsze – kwota przedstawiona w sprawozdaniu do rozliczenia (480 000 zł) nie była spójna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej (479 509,13 zł).

Kwota dotacji 480 000 zł wykazana w części II sprawozdania z wykonania zadania – *Sprawozdanie z wykonania wydatków* nie była spójna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, tj. na wydzielonym dla zadania koncie kosztów 501-02 zarejestrowano wydatki w łącznej wysokości 479 509,13 zł. W rozliczeniu dotacji ujęto natomiast wydatek na kwotę 490,87 zł, który nie został potwierdzony żadnym dowodem księgowym. Zleceniobiorca poinformował, że wydatek ten został usunięty z rozliczenia, ale poprawka nie została naniesiona w sprawozdaniu¹⁴.

- 2) po drugie – z przekazanej kwoty dotacji jedynie 191 143,44 zł (40%) było wydatkowanych z rachunku bankowego wskazanego w umowie do obsługi zadania, pozostałe 288 856,56 zł (60%) wydatkowano niezgodnie z umową, w tym wspomniany wydatek 490,87 zł niezarejestrowany w księgach rachunkowych i niepotwierdzony dowodem księgowym, co stanowiło naruszenie § 5 ust. 1 umowy oraz 288 365,69 zł z innych rachunków, co było niezgodne z § 3 ust. 4 umowy, tj.:

a) **47 343,59 zł** – z konta wskazanego do obsługi dotacji zrefundowano 92 wydatki opłacone z innych rachunków przypisanych do Chorągwi bądź jednostek terenowych (hufców), w tym:

- 35 wydatków na kwotę 13 524,49 zł dotyczących zwrotu kosztów podróży służbowych,
- 57 wydatków na kwotę 33 819,10 zł opłaconych z innych rachunków bankowych Chorągwi bądź hufców.

b) **55 763,50 zł** – sfinansowano 89 wydatków w ramach zadania z rachunku głównego Chorągwi¹⁵ po uprzednim zrealizowaniu 2 przelewów („zaliczki”) na kwotę 150 000 zł¹⁶ z konta wskazanego w umowie do obsługi dotacji.

Zleceniobiorca wyjaśnił¹⁷, że Chorągiew dokonywała płatności z rachunku głównego, ponieważ wystawione były do niego karty płatnicze, a dynamiczna sytuacja związana z celem realizacji zadania wymagała szybkości działania, dlatego część kwoty dotacji została przeniesiona na rachunek główny celem dokonywania z niego płatności.

c) **185 258,60 zł** – do rozliczenia dotacji przedstawiono 144 wydatki opłacone z 40 innych rachunków oraz jeden wydatek bez wskazania rachunku bankowego¹⁸.

- 3) po trzecie – w ramach kwot wydatkowanych z innych rachunków stwierdzono również inne nieprawidłowości, tj. w kwocie:

a) **47 343,59 zł** – 3 wydatki (**792,55 zł**) zostały poniesione na działanie niezwiązane z zadaniem albo przed terminem realizacji zadania i ponoszenia wydatków, w tym:

- 1 wydatek na zakup tonera za 762 zł¹⁹ nie był związany z realizowanym zadaniem (naruszenie § 2 ust. 4 umowy),
- 2 wydatki na zakup usług transportowych za 30,55 zł²⁰ zostały poniesione 9 kwietnia 2022 r., tj. przed terminem zawarcia umowy (naruszenie § 2 ust. 2 umowy).

b) **55 763,50 zł** – jeden wydatek w części został opłacony kartą podarunkową, tj. kwota **561,71 zł**²¹.

c) **185 258,60 zł** – 28 wydatków (**22 193,37 zł**) poniesiono na działania niezwiązane z zadaniem, poza terminem ponoszenia wydatków albo wydatek był wprowadzony w terminie realizacji zadania, jednakże czynności odbywały się po terminie realizacji zadania wskazanym w umowie, w tym:

- 18 wydatków na kwotę 7 384,55 zł²² nie było związanych z realizowanym zadaniem (naruszenie § 2 ust. 4 umowy) i dotyczyły przede wszystkim zakupu paliwa do karetki, usług transportowych wyposażenia dla ukraińskiej obrony terytorialnej (delegacje) czy wyżywienia w ramach biwaku 30-lecia hufca (szczegóły w załączniku I i 2),
 - 5 wydatków na kwotę 2 292,82 zł²³ zrealizowano 9 i 10 kwietnia 2022 r., tj. przed terminem zawarcia umowy (naruszenie § 2 ust. 2 umowy) i dotyczyły zakupu wyżywienia,
 - 4 wydatki na kwotę 1 516 zł²⁴ zrealizowano po terminie ponoszenia wydatków, tj. po 14 lipca 2022 r. (naruszenie § 2 ust. 2 umowy), tj.:
- kwota 100 zł dotycząca faktury nr F/000141/06/22/T²⁵ - wydatek ujęty w ewidencji księgowej z tym, że Zleceniobiorca nie przedłożył potwierdzenia zapłaty (wyjaśnił, że wydatek został poniesiony po terminie),

¹³ Zakładany w umowie termin złożenia sprawozdania przypadał na dzień wolny od pracy (30 lipca 2022 r., sobota); sprawozdanie wpłynęło w pierwszym dniu roboczym po tej dacie.

¹⁴ Pkt 3 wyjaśnień z 26 lipca 2023 r. L.dz. 108/W/2023.

¹⁵ Rachunek bankowy nr 91 1140 1010 0000 5424 7800 1001.

¹⁶ 13 kwietnia 2022 r. kwota 100 000 zł, a 24 maja 2022 r. kwota 50 000 zł.

¹⁷ Pkt 2 wyjaśnień z 26 lipca 2023 r. L.dz. 108/W/2023.

¹⁸ W jednym przypadku (Id 806/22/99, poz. 11) Zleceniobiorca nie podał z jakiego rachunku wydatek został sfinansowany, wyjaśniając, że faktura nie została opłacona w terminie przewidzianym umową (Pkt 10 wyjaśnień z 2 sierpnia 2023 r. L.dz. 112/W/2023).

¹⁹ Pkt 1f wyjaśnień z 2 sierpnia 2023 r. L.dz. 113/W/2023; dotyczy wydatku na kwotę 762,60 zł (poz. 56, Id 637/22/99). Zleceniobiorca wyjaśnił, że zakup tonera nie dotyczył zadania.

²⁰ Id 713/22/99 (poz. 204), Id 714/22/99 (poz. 205).

²¹ Dotyczy wydatku na kwotę 839,97 zł ogółem (Id 904/22/99, poz. 311).

²² Id 643-645/22/99 (poz. 81-83), Id 232/22/32 (poz. 145), Id 862/22/99 (poz. 255), Id 686-696/22/99 (poz. 170-180), Id 900/22/99 (poz. 275), Id 873/22/99 (poz. 276). Ustalono na podstawie wyjaśnień Zleceniobiorcy.

²³ Id 231/22/36 (poz. 86), Id 171/22/26 (poz. 91), Id 622/22/99 (poz. 109), Id 664/22/99 (poz. 111), Id 665/22/99 (poz. 112).

²⁴ Id 806/22/99 (poz. 11), Id 809/22/99 (poz. 14), Id 838/22/99 (poz. 134), Id 1335/22/99 (poz. 278).

²⁵ Id 806/22/99 (poz. 11).

- kwota 318 zł opłacona 28 czerwca 2022 r. dotycząca faktury nr 143/06/2022²⁶ została zrefundowana 15 lipca 2022 r. z innego rachunku bankowego niż ten dedykowany dotacji,
 - kwota 350 zł opłacona 4 czerwca 2022 r. dotycząca faktury nr 986200²⁷ została zrefundowana 18 lipca 2022 r. z innego rachunku bankowego niż ten dedykowany dotacji,
 - kwota 748 zł dotycząca polecenia wyjazdu służbowego nr 5/2022/06/SC z 27 czerwca 2022 r.²⁸ została opłacona 25 lipca 2022 r.
- 11 000 zł wydatek za catering - wprawdzie faktura zaliczkowa nr 2/06/2022 z 29 czerwca 2022 r.²⁹ została opłacona w terminie, ale catering był dostarczany na spotkania, które odbyły się od 29 czerwca do 26 listopada 2022 r. Oznacza to, że wydatki za catering na spotkania, które odbyły się od 1 lipca do 26 listopada 2022 r. w wysokości 11 000 zł (z 12 500 zł na fakturze) dotyczą okresu po terminie realizacji zadania (zgodnie z § 2 ust. 1 umowy termin realizacji zadania upływał 30 czerwca 2022 r.).

6. Nie można uznać, że Zleceniobiorca wyodrębnił rachunek bankowy do realizacji zadania. Na dzień zawarcia umowy (11 kwietnia 2022 r.) stan rachunku wynosił 75 000 zł i w okresie realizacji zadania finansowano z niego również wydatki niezwiązane z zadaniem (w ramach innych projektów) oraz dokonywano wydatków z innych rachunków Zleceniobiorcy w ramach zadania. Ponadto z przekazanej kwoty dotacji (480 000 zł) jedynie 191 143,44 zł (40%) było wydatkowanych z rachunku bankowego wskazanego w umowie do obsługi zadania³⁰. Brak wyodrębnienia rachunku bankowego stanowi naruszenie § 3 ust. 4 umowy.

7. W związku z tym, że faktycznie Stowarzyszenie nie wyodrębniło rachunku bankowego do obsługi dotacji nie można również uznać, że kwota zwrotu dokonanego na konto KPRM była prawidłowa, tj. zwrotu dokonano 21 czerwca 2023 r. w kwocie 1 396,20 zł wraz z odsetkami 214,81 zł (łącznie 1 611,01 zł). Kwota zwrotu nie jest zgodna z ustaleniami stanu faktycznego kontroli, nie jest też zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Ponadto, zwrot nastąpił po blisko roku od upływu terminu wydatkowania środków w ramach zadania (14 lipca 2022 r.), co naruszało § 9 ust. 2 umowy, zgodnie z którym zwrot niewykorzystanej kwoty dotacji powinien nastąpić w ciągu 15 dni od zakończenia realizacji zadania.

W dniu 22 sierpnia 2022 r. pozostałe na rachunku wskazanym w umowie do obsługi dotacji na dzień 30 czerwca 2022 r. środki (1 396,20 zł) zostały przelane na rachunek główny Chorągwi³¹. Zwrot środków do KPRM nastąpił dopiero 21 czerwca 2023 r., tj. po blisko roku od dnia zakończenia zadania (30 czerwca 2022 r.), zatem z naruszeniem § 9 ust. 2 umowy. Przelanej na konto KPRM kwoty nie można uznać za prawidłową, ponieważ Stowarzyszenie wykorzystywało rachunek bankowy, wskazany w umowie do obsługi dotacji, również do rozliczeń innych projektów oraz ponosiło wydatki z innych rachunków w ramach zadania. Zwrocona kwota nie odpowiada różnicy pomiędzy otrzymaną dotacją (480 000 zł) a kwotą wynikającą z ewidencji księgowej wyodrębnionej dla zadania (479 509,13 zł), nie uwzględnia też innych nieprawidłowości opisanych w ramach niniejszej kontroli. Stowarzyszenie przyznało, że błędem było niedostosowanie się do postanowień umowy wymagających płatności z jednego konta³² – w konsekwencji doszło do naruszenia § 3 ust. 4 umowy.

8. Stowarzyszenie nie dochowało należytej staranności w procesie przypisywania wydatków do poddziałań. Ustalono, że 11 wydatków w łącznej wysokości 11 813,49 zł, w tym 2 wydatki częściowo, zostało błędnie przypisanych do poddziałań³³ (dane szczegółowe zawierają załączniki nr 1 i 2), co jednak nie miało wpływu na poziom wydatków kwalifikowalnych, czy rzetelność prowadzonej ewidencji księgowej na wyodrębnionym dla potrzeb zadania księgowym koncie kosztów, na którym zdarzenia agregowane były w stosunku do rodzajów kosztów w ramach zadania, a nie w podziale na poddziałania ofertowe. W żadnym poddziałaniu Zleceniobiorca nie przekroczył limitu wydatków określonego w zaktualizowanej ofercie (dotyczy kwoty opłaconej/zrefundowanej z rachunku dedykowanego zadaniu albo środków zaliczkowo przelanych na rachunek główny Chorągwi w wysokości wykorzystanej na zadanie).

9. Wskazany w umowie rachunek bankowy nie był oprocentowany. Tym samym Stowarzyszenie nie uzyskało przychodów z tytułu odsetek bankowych od środków dotacji przekazanej przez KPRM. Rachunek był utrzymywany do końca realizacji zadania i funkcjonował w trakcie trwania kontroli.

10. Ze środków pochodzących z dotacji pokryte zostały koszty kwalifikowane w kwotach brutto (łącznie z naliczonym podatkiem VAT). Zleceniobiorca nie podejmował czynności dotyczących odzyskania zwrotu podatku VAT z tytułu faktur rozliczonych w ramach zadania publicznego, ani nie rozliczył wydatków lub kosztów sfinansowanych z dotacji KPRM w ramach innych zadań³⁴.

[Dokumentacja finansowo-księgowa i ewidencja księgowa]

²⁶ Id 809/22/99 (poz. 14).

²⁷ Id 838/22/99 (poz. 134).

²⁸ Id 1335/22/99 (poz. 278).

²⁹ 26 listopada 2022 r. została wystawiona faktura końcowa nr 7/06/2022; Id 1334/22/99 (poz. 144).

³⁰ 288 365,69 zł z innych rachunków oraz 490,87 zł wydatek niezawidencjonowany w księgach rachunkowych i niepotwierdzony dowodem księgowym.

³¹ Pkt 2 wyjaśnień z 2 sierpnia 2023 r. L.dz. 112/W/2023.

³² Pkt 2 wyjaśnień z 26 lipca 2023 r. L.dz. 108/W/2023 oraz pkt 1 wyjaśnień z 27 lipca 2023 r. L.dz. 109/W/2023.

³³ Id 602/22/99 (poz. 16), Id 613-615/22/99 (poz. 27-29), Id 619/22/99 (poz. 39), Id 622/99/22 (poz. 42), Id 810-811/22/99 (poz. 58-59), Id 367/22/36 (poz. 60), Id 812/22/99 (poz. 62), Id 733/22/99 (poz. 285).

³⁴ Oświadczenia osób reprezentujących Zleceniobiorcę z 12 lipca 2023 r.

11. Zleceniobiorca posiadał wszystkie dokumenty finansowo-księgowe wykazane w sprawozdaniu z wyjątkiem wydatku nieujętego w ewidencji księgowej - kwota 490,87 zł³⁵ (faktury, faktury uproszczone³⁶, rozliczone polecenia wyjazdów służbowych wraz z rachunkami kosztów podróży albo ewidencje przebiegu pojazdów – łącznie 342 dowody księgowe dokumentujące poniesione wydatki na kwotę 479 509,13 zł oraz potwierdzenia wykonania zapłaty albo refundacji³⁷, w tym 4 wyciągi bankowe dla rachunku wskazanego w umowie za okres kwiecień-czerwiec oraz sierpień).

12. Wszystkie dokumenty księgowe dotyczące przedłożonych do rozliczenia wydatków zawierały trwały opis uwzględniający numer umowy dotacji, tytuł zadania publicznego, informację, że wydatek został sfinansowany ze środków dotacji lub środków własnych, wskazanie, którego poddziałania ofertowego dotyczy oraz datę zakończenia realizacji zadania (30 czerwca 2022 r.).

13. Zleceniobiorca nie w pełnym zakresie stosował przyjęte w Chorągwi zasady kontroli finansowej. W przypadku 30 dowodów księgowych dotyczących rozliczenia kosztów podróży służbowych na łączną kwotę 12 181,60 zł przeprowadzenie kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej oraz autoryzacji wydatków potwierdziła jedna zamiast dwóch osób. Dodatkowo, w 1 przypadku na kwotę 539,93 zł nie udokumentowano przeprowadzenia weryfikacji merytorycznej i formalno-rachunkowej, a wydatek nie został autoryzowany przed jego realizacją. Pozostałe 311 z 342 (tj. 91%) dowodów księgowych zostało sprawdzonych i zatwierdzonych do wypłaty zgodnie z przyjętymi w Chorągwi zasadami kontroli finansowej wydatków.

W obowiązujących w Chorągwi zasadach rachunkowości³⁸ (rozdział VII. *Kontrola dokumentów (dowodów) księgowych*) ustalono, że w zakresie merytorycznym (zgodności z przepisami i rzeczywistym przebiegiem operacji oraz celowości) kontrolę przeprowadza kierownik jednostki organizacyjnej lub osoba odpowiedzialna za daną operację, a w zakresie formalno-rachunkowym osoba odpowiedzialna za prowadzenie ksiąg rachunkowych.

Sprawdzone dokumenty zatwierdza do realizacji kierownik jednostki lub upoważniona osoba. W praktyce, zgodnie z przyjętym rozwiązaniem organizacyjnym, zasadnicza większość dokumentów księgowych (311 spośród 342, tj. 91%) została sprawdzona i autoryzowana do wypłaty przez komendanta Chorągwi lub Hufca oraz skarbnika Chorągwi lub Hufca.

Niemniej stwierdzono, że wyżej opisane zasady przeprowadzania kontroli finansowej nie zawsze były przestrzegane. Spośród 75 podróży służbowych przedłożonych do rozliczenia w ramach poddziałania I.1.4 *Koszty transportu wolontariuszy, sprzętu i darów (paliwo do samochodów własnych, delegacje wolontariuszy)*³⁹, w przypadku 30 dowodów księgowych⁴⁰ (tj. 40%) kontrolę finansową i autoryzację wydatków przeprowadziła jedna osoba, a w jednym przypadku⁴¹ – fakt przeprowadzenia kontroli finansowej w ogóle nie został udokumentowany. Zleceniobiorca wyjaśnił, że doszło do przeoczenia, pomyłki spowodowanej pośpiechem, a podpis kierownika jednostki zostanie odpowiednio naniesiony na dokumenty⁴².

14. Wszystkie przedłożone do rozliczenia dowody księgowe (z wyjątkiem jednego⁴³) były identyfikowalne i weryfikowalne, na każdym znajdował się numer nadany przez system po zaksięgowaniu, pozwalający na powiązanie dowodu z księgami.

Zgodnie z polityką rachunkowości Chorągwi⁴⁴, kwalifikowanie dowodów księgowych do ujęcia w księgach rachunkowych (dekretowanie) odbywa się w elektronicznym systemie przetwarzania danych. Na dokument nanoszony jest symbol, który jednoznacznie identyfikuje dokument ze sposobem jego ujęcia w księgach rachunkowych, natomiast na dekrecie w systemie widnieje symbol naniesiony na dokument księgowy, inicjał osoby odpowiedzialnej za zakwalifikowanie dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych i dokonanie zapisu w księgach, data księgowania, a także symbole kont i kwoty.

15. Zasadnicza większość dowodów księgowych (306 z 342 dowodów, tj. 89%) spełniała wymogi art. 21 ustawy o rachunkowości. Nieprawidłowości dotyczyły:

- 31 dowodów księgowych⁴⁵, przy sprawdzaniu których naruszono zasady kontroli finansowej jednostki,
- 4 dowodów księgowych⁴⁶, które zostały poprawione w nieuprawniony sposób, tj. z naruszeniem art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości – skreślone błędne i wpisane na nowo numery polecenia wyjazdu służbowego lub data podróży nie zostały parafowane przez upoważnioną osobę,
- 1 dowodu księgowego⁴⁷, w którym, cel wyjazdu w poleceniu służbowym nie został określony.

³⁵ Poz. 277.

³⁶ Paragony fiskalne zawierające NIP nabywcy do kwoty 450 zł.

Zgodnie z art. 106 e ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. z 2022 r. poz. 931 ze zm.), w przypadku gdy kwota należności ogółem nie przekracza kwoty 450 zł (...) – faktura może nie zawierać danych określonych w ust. 1 pkt 3 dotyczących nabywcy i danych określonych w ust. 1 pkt 8, 9 i 11-14, pod warunkiem że zawiera dane pozwalające określić dla poszczególnych stawek podatku kwotę podatku.

³⁷ Z wyjątkiem nieprzedłożonego do kontroli potwierdzenia zapłaty dowodu Id 806/22/99 (poz. 11) opłaconego po terminie.

³⁸ Załącznik nr 1 do uchwały Komendy Chorągwi Stołecznej ZHP nr 21/IV/2019 z 27 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) prowadzenia rachunkowości w Chorągwi Stołecznej ZHP, dalej: polityka rachunkowości albo zasady rachunkowości.

³⁹ 73 rozliczone polecenia wyjazdu służbowego i 2 ewidencje przebiegu pojazdu.

⁴⁰ Id 678/22/99 (poz. 151), Id 680/22/99 (poz. 153), Id 747-765/22/99 (poz. 154-156, 158, 161-162, 165-169, 191, 195-201), Id 684/22/99 (poz. 163), Id 720-721/22/99 (poz. 210-211), Id 895/22/99 (poz. 261), Id 864/22/99 (poz. 262), Id 900/22/99 (poz. 275), Id 873/22/99 (poz. 276), Id 1335-1336/22/99 (poz. 278-279).

⁴¹ Id 703/22/99 (poz. 188).

⁴² Pkt 3 wyjaśnień z 27 lipca 2023 r. L.dz. 109/W/2023.

⁴³ Id 837/22/99 (poz. 133).

⁴⁴ Rozdział VI. Kwalifikowanie (dekretowanie) dokumentów do ujęcia w księgach rachunkowych.

⁴⁵ Id 678/22/99 (poz. 151), Id 680/22/99 (poz. 153), Id 747-765/22/99 (poz. 154-156, 158, 161-162, 165-169, 191, 195-201), Id 684/22/99 (poz. 163), Id 720-721/22/99 (poz. 210-211),

Id 895/22/99 (poz. 261), Id 864/22/99 (poz. 262), Id 900/22/99 (poz. 275), Id 873/22/99 (poz. 276), Id 1335-1336/22/99 (poz. 278-279), Id 703/22/99 (poz. 188).

⁴⁶ Id 754-757/22/99 (poz. 166-169).

⁴⁷ Id 895/22/99 (poz. 261).

16. Chorągiew nie w pełni zrealizowała wymóg § 5 ust. 1 umowy obligujący jednostkę do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla zadania publicznego, zgodnie z ustawą *o rachunkowości*, tj.:

- nie wszystkie operacje związane z zadaniem były księgowo wyodrębnione, gdyż Stowarzyszenie dokonywało płatności z różnych rachunków bankowych (nie tylko z rachunku, dla którego założono konto księgowe 131-1-26 – *Rachunek bieżący – Chorągiew 1026*),
- zakładowy plan kont nie uwzględniał wszystkich kont analitycznych urządzonych dla potrzeb rozliczenia zadania (brak kont: 501-02-01-07 *Upominki*, 501-02-02-05 *Paliwo*, 501-02-07-01 *Podróże służbowe*),
- w 9 przypadkach stwierdzono przypisanie zdarzeń gospodarczych do niewłaściwych kont analitycznych.

Zgodnie z polityką rachunkowości Chorągwi⁴⁸ księgi rachunkowe prowadzone były przy użyciu oprogramowania komputerowego. Dla zadania publicznego wyodrębnione zostały następujące konta analityczne:

- 501-02 – *Koszty działalności statutowej nieodpłatnej – dotacje*, na którym ewidencjonowane były w ujęciu kalkulacyjnym koszty ze względu na rodzaj wydatku,
- 762-2-99 – *Pozostałe przychody operacyjne – dotacja Chorągiew*, na którym zaksięgowano przychód z tytułu otrzymanej dotacji.

Natomiast na koncie księgowym 131-1-26 – *Rachunek bieżący – Chorągiew 1026* prowadzonym dla rachunku bankowego wskazanego w umowie, na którym należało zaewidencjonować wpływ dotacji oraz wszystkie wydatki sfinansowane ze środków dotacji, zewidencjonowano nie tylko wpływ dotacji na rachunek dedykowany zadaniu oraz przelewy zewnętrzne związane z zadaniem (dotyczące wydatków, refundacji i zaliczek), ale także szereg wpłat i wypłat niezwiązanych z umową, których nie przedłożono do rozliczenia dotacji.

Polityka rachunkowości nie została zaktualizowana. Dla potrzeb ewidencji księgowej zadania wyodrębniono 3 konta (501-02-01-07 *Upominki*, 501-02-02-05 *Paliwo*, 501-02-07-01 *Podróże służbowe*), które nie widniały w przekazanym do kontroli planie kont syntetycznych i analitycznych. Zleceniobiorca poinformował, że zmiany wprowadzone w zakładowym planie kont w 2022 r. nie zostały formalnie przyjęte przez zarząd w drodze uchwały⁴⁹.

Stwierdzono 9 przypadków, w których koszty zostały przypisane do niewłaściwego konta analitycznego⁵⁰, co jednak nie miało wpływu na ogólny poziom kosztów ujętych na koncie 501-02 – *Koszty działalności statutowej nieodpłatnej – dotacje*. Przykładowo:

- zakup produktów spożywczych w ramach poddziałania I.2.5 *Koszty wyżywienia dla wolontariuszy* ujmowano na koncie 501-02-01-01 *Wyżywienie* albo na koncie 501-02-01-03 *Materiały programowe*⁵¹;
- zakup kuchenki gazowej i taboretów elektrycznych⁵² (w ramach poddziałania I.2.3 *Sprzęt gastronomiczny do przygotowywania posiłków*) został zaksięgowany na koncie 501-02-01-03 *Materiały programowe*, podczas gdy zakup zestawów oświetlenia awaryjnego⁵³ (w ramach poddziałania I.2.2 *Sprzęt prądoworczy i oświetleniowy*) oraz zadaszenia na stelażu metalowym⁵⁴ (w ramach poddziałania I.1.1 *Sprzęt noclegowy w tym namioty, łóżka, materace i inne noclegowe*) zaksięgowano na koncie 501-02-01-04 *Wyposażenie*.

17. Ewidencjonując wpływ środków dotacji oraz wydatki w księgach rachunkowych Zleceniobiorca przestrzegał nadrzędnych zasad wynikających z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy *o rachunkowości*, tj. zasady memoriału oraz współmierności przychodów i kosztów. Przychód oraz w większości przypadków koszty zostały przypisane do okresu sprawozdawczego (miesiąca), którego dotyczyły. Zdarzenia gospodarcze przypisane do innego miesiąca miały charakter incydentalny (3 przypadki)⁵⁵ i wynikały z błędu podczas księgowania⁵⁶.

[Informacje o kontroli]

Czynności kontrolne prowadzono od 12 do 31 lipca 2023 r. (w trybie określonym w § 7 umowy i w sposób zgodny ze *Standardami kontroli w administracji rządowej* z 31 sierpnia 2017 r.⁵⁷).

Kontrolę przeprowadził zespół w składzie⁵⁸:

- Marta Wrzesińska, radca, kierownik zespołu kontrolującego,
- Krzysztof Rasiński, główny specjalista, członek zespołu kontrolującego.

Stowarzyszenie reprezentuje komendant Chorągwi, który zarządza jej majątkiem i prowadzi gospodarkę finansową przy pomocy skarbnika Chorągwi. Do składania oświadczeń woli w zakresie praw i obowiązków majątkowych wymagane jest łączne działanie komendanta i skarbnika Chorągwi. Mogą oni udzielać pełnomocnictw innym osobom oraz wyrażać zgodę na udzielanie dalszych pełnomocnictw przez osobę upoważnioną.

W okresie objętym kontrolą w skład organu uprawnionego do reprezentacji wchodził:

⁴⁸ Pkt 1 uchwały Komendy Chorągwi Stołecznej ZHP nr 44/IV/2020 z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zmian w Uchwale Komendy Stołecznej ZHP nr 21/IV/2019 z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie ustalenia dokumentacji przyjętych zasad (polityki) prowadzenia rachunkowości w Chorągwi Stołecznej ZHP.

⁴⁹ Pkt 2 wyjaśnień z 27 lipca 2023 r. L.dz. 109/W/2023.

⁵⁰ Pkt 7 wyjaśnień z 26 lipca 2023 r. L.dz. 108/W/2023; pkt 9 wyjaśnień z 27 lipca 2023 r. L.dz. 109/W/2023; pkt 4 wyjaśnień z 2 sierpnia 2023 r. L.dz. 112/W/2023.

⁵¹ Kwota 1 010 zł, Id 171/22/26 (poz. 91), kwota 458 zł, Id 49/22/32 (poz. 92), kwota 77,82 zł, Id 648/22/99 (poz. 95), kwota 391,70 zł, Id 652/22/99 (poz. 99), kwota 567,47 zł, Id 659/22/99 (poz. 106), kwota 340,70 zł Id 674/22/99 (poz.116), kwota 116,17 zł, Id 829/22/99 (poz. 126).

⁵² Kwota 10 187 zł, Id 774/22/99 (poz. 300) oraz kwota 1 699 zł, Id 773/22/99 (poz. 302).

⁵³ Kwota 15 000 zł, Id 906/22/99 (poz. 316).

⁵⁴ Kwota 18 450 zł, Id 796/22/99 (poz. 333).

⁵⁵ Dwa dowody księgowe dotyczące zwrotu poniesionych kosztów podróży służbowych Id 758/22/99 (poz. 181) oraz Id 720/22/99 (poz. 210) (zakończonych odpowiednio 10 maja 2022 r. oraz 27 maja 2022 r.), w księgach rachunkowych zostały przypisane do kosztów miesiąca poprzedzającego miesiąc zakończenia podróży, tj. do kwietnia 2022 r. Natomiast dowód księgowy dotyczący zakupu artykułów spożywczych (Id 668/22/99, poz. 115), w księgach został ujęty w miesiącu czerwcem 2022 r., podczas gdy faktura została wystawiona i opłacona w kwietniu 2022 r.

⁵⁶ Pkt 6-7 wyjaśnień z 27 lipca 2023 r. L.dz. 109/W/2023.

⁵⁷ Dostępne pod adresem: <https://www.gov.pl/web/premier/procedura-i-metodyka-kontroli>.

⁵⁸ Na podstawie upoważnień nr 13/2023 i 14/2023 wydanych 10 lipca 2023 r.

- [REDACTED] – komendant Chorągwi,
- [REDACTED] – skarbnik Chorągwi,
- [REDACTED] – zastępczyni komendanta Chorągwi,
- [REDACTED] – członek komendy Chorągwi⁵⁹,
- [REDACTED] – członkini komendy Chorągwi,
- [REDACTED] – członkini komendy Chorągwi,
- [REDACTED] – członkini komendy Chorągwi,
- [REDACTED] – członek komendy Chorągwi⁶⁰.

Obecnie funkcję komendantki Chorągwi pełni [REDACTED].

Marta Wrzesińska

/dokument podpisany elektronicznie/

Załączniki:

- 1) Zestawienie przedłożonych do rozliczenia dotacji wydatków sfinansowanych z rachunku wskazanego w umowie (nr 95 1140 1010 0000 5424 7800 1026),
- 2) Zestawienie przedłożonych do rozliczenia dotacji wydatków sfinansowanych z innych rachunków niż rachunek wskazany w umowie.

⁵⁹ Do 27 maja 2022 r. (data wykreślenia z Krajowego Rejestru Sądowego).

⁶⁰ Od 27 maja 2022 r. (data wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego).